

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-09

Diarienummer 1838/23

Handläggare

Erica Björklund, Hans Timan, Maria Emanuelsson

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: fornamn.efternamn@arbvux.goteborg.se

Samlad riskbild och internkontrollplan 2024

Förslag till beslut

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning godkänner förvaltningens förslag till samlad riskbild samt internkontrollplan för 2024, i enlighet med bilaga 1.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll anges bland annat att i samband med framtagandet av budget ska riskhanteringen för olika riskområden sammanställas i en samlad riskbild för nämndens verksamhetsområden. Vidare fastslås att, utifrån den samlade riskbilden ska en intern kontrollplan upprättas.

Nämnden ska fatta beslut om den samlade riskbilden och interna kontrollplanen senast i februari månad, se bilaga 1.

Uppföljning av internkontrollplanen föreslås ske i ett separat ärende till nämnden i juni 2024 och en summering sker i årsrapporten för 2024.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En god intern kontroll är en förutsättning för god ekonomisk hushållning. Likaså bidrar den till att verksamhetens rutiner kan utvecklas och vara effektiva.

Bedömning ur ekologisk dimension

En god intern kontroll är ett stöd i att arbeta systematiskt med till exempel riskanalyser och uppföljning inom detta perspektiv.

Bedömning ur social dimension

En god intern kontroll är ett stöd i att arbeta systematiskt med till exempel riskanalyser och uppföljning inom detta perspektiv.

Samverkan

Information gavs till de fackliga organisationerna den 22 februari 2024.

Bilagor

1. Samlad riskbild 2024 och intern kontrollplan 2024

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till samlad riskbild och internkontrollplan 2024, i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer.

Beskrivning av ärendet

I 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) anges att nämnder: "...inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan."

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och anges bland annat följande:

16 § Nämnd/bolagsstyrelse ska säkerställa att riskhantering sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt alltid vid större förändringar i verksamheten.

I samband med framtagandet av budget/affärsplan ska riskhanteringen för olika riskområden sammanställas i en samlad riskbild för nämndens/bolagsstyrelsens verksamhetsområde. Den samlade riskbilden ska beskriva åtgärder som redan har införts för att minska risker och nya åtgärder som behöver vidtas.

17 § Utifrån den samlade riskbilden ska en intern kontrollplan upprättas.

Den ska innehålla de områden/processer som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår för att verifiera att redan införda åtgärder har fått avsedd effekt.

Nämnd/bolagsstyrelse ska fatta beslut om den samlade riskbilden och intern kontrollplan senast i februari månad.

26 § Uppföljning av intern kontrollplanen ska ske i den omfattning som fastställs av respektive nämnd/bolagsstyrelse.

Underlag

En samlad riskbild har tagits fram utifrån tidigare års riskanalyser, uppföljningen av internkontrollplanen under de senaste åren, utifrån nämnddagar under året, vid planeringsdagar i förvaltningen och ledningsgruppen under våren/hösten 2023.

Det innebär att vissa risker och vissa kontroller är kvarstående sedan 2023, medan andra är nya för 2024 och återfinns i eget avsnitt.

Med internkontrollplan avses att testa/kontrollera ett antal områden/processer under kommande verksamhetsår för att verifiera att de riskreducerande åtgärderna/kontrollaktiviteterna fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Avgränsning av risker

När det finns rutiner eller system för att hantera risker så är det inte samtliga risker inom området som ska bedömas. Det är i stället rutinen eller systemet som ska fungera, exempelvis hanteras arbetsmiljörisker inom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Risken att någon skadar sig är ingen internkontrollrisk. Däremot kan det systematiska arbetsmiljösystemet vara föremål för riskbedömning.

Ytterligare en avgränsning är att endast risker som nämnden eller förvaltningen bedöms ha egen rådighet över har inkluderats. Av denna anledning har de risker som nämndens dataskyddsombud lyft kring kommungemensamma interna tjänster och regleringen av personuppgiftsansvaret för dessa inte inkluderats i den samlade riskbilden. Förvaltningen följer dock det arbete som sker i dessa frågor kopplat till stadens nya styrmodell för gemensamma tjänster som infördes den 1 januari 2023.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens förslag till samlad riskbild samt intern kontrollplan för 2024 enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtandet.

Uppföljning av internkontrollplanen föreslås ske i ett separat ärende till nämnden i juni 2024 och en summering sker i årsrapporten för 2024.

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Hans Timan
Förvaltningscontroller

Samlad riskbild inkl. intern kontrollplan

Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Sammanfattning av planen	5
3	Samlad riskbild med åtgärder	6
3.1	Riskområde: De vi är till för	6
3.1.1	Risk: De insatser förvaltningen erbjuder leder inte till en förflyttning i riktning till arbete eller vidare studier.	6
3.1.2	Risk: Risk för att leverantörer går i konkurs.	7
3.1.3	Risk: Förvaltningen brister i att följa och analysera externa frågor som påverkar Arbvux såsom ändrad lagstiftning, statliga utredningar, demografi, konjunktur mm.	8
3.1.4	Risk: Bristande ramavtalsuppföljning.....	8
3.1.5	Risk: Risk att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte anmäls av elever	10
3.1.6	Risk: Risk att ramavtal inte är klara i rätt tid.....	10
3.2	Riskområde: Medarbetare	12
3.2.1	Risk: Risk för förtroendeskadligt beteende eller oegentligheter	12
3.2.2	Risk: Registrering i Personec	13
3.2.3	Risk: Risk för bristande kompetensförsörjning.....	13
3.2.4	Risk: Risk för hot och våld mm gentemot medarbetare och besökare	14
3.3	Riskområde: Ledning/styrning/ekonomi	15
3.3.1	Risk: Driftsstopp eller störningar i vitala verksamhetssystem	15
3.3.2	Risk: Bristande informationssäkerhetsarbete och informationsklassning.....	16
3.3.3	Risk: Brister i informations- och dokumenthantering.....	16
3.3.4	Risk: Risk för brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	17
3.4	Riskområde: Processer.....	18
3.4.1	Risk: Risker vid anskaffning av vuxenutbildning	18
3.5	Riskområde: Nya risker 2024.....	19
3.5.1	Risk: Vidgat uppdrag inom civilt försvar.....	19
3.5.2	Risk: Risk att ekonomiskt budgetansvar och ansvar för arbete med insatser inte samstämmer	20
3.5.3	Risk: Rättssäkra och förståeliga beslut.....	21

3.5.4	Risk: Införande av ett nytt verksamhetssystem.....	21
3.5.5	Risk: Bristande förståelse för komplexiteten i förvaltningens uppdrag.....	22
3.5.6	Risk: Förvaltningens förändrings- och utvecklingsarbete tar tid i anspråk.....	23
3.5.7	Risk: Risk för bristande kunskap vid förvaltningen om styrande dokument.....	23
4	Samlad riskbild - Intern kontrollplan.....	25
4.1	Riskområde: De vi är till för.....	25
4.1.1	Risk: Bristande ramavtalsuppföljning.....	25
4.1.2	Risk: Risk att ramavtal inte är klara i rätt tid.....	27
4.2	Riskområde: Medarbetare	28
4.2.1	Risk: Risk för bristande kompetensförsörjning.....	28
4.3	Riskområde: Ledning/styrning/ekonomi	29
4.3.1	Risk: Brister i informations- och dokumenthantering.....	29
4.4	Riskområde: Nya risker 2024.....	30
4.4.1	Risk: Vidgat uppdrag inom civilt försvar.....	30
4.4.2	Risk: Risk att ekonomiskt budgetansvar och ansvar för arbete med insatser inte samstämmer	31

1 Bakgrund

I 6 kap. 6§ kommunallagen (2017:725) anges att nämnder: "...inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan."

I kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och anges bland annat följande:

16 § Nämnd/bolagsstyrelse ska säkerställa att riskhantering sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt samt alltid vid större förändringar i verksamheten. I samband med framtagandet av budget/affärsplan ska riskhanteringen för olika riskområden sammanställas i en samlad riskbild för nämndens/bolagsstyrelsens verksamhetsområde. Den samlade riskbilden ska beskriva åtgärder som redan har införts för att minska risker och nya åtgärder som behöver vidtas.

17 § Utifrån den samlade riskbilden ska en intern kontrollplan upprättas. Den ska innehålla de områden/processer som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår för att verifiera att redan införda åtgärder har fått avsedd effekt. Nämnd/bolagsstyrelse ska fatta beslut om den samlade riskbilden och intern kontrollplan senast i februari månad.

26 § Uppföljning av intern kontrollplanen ska ske i den omfattning som fastställs av respektive nämnd/bolagsstyrelse.

2 Sammanfattning av planen

När det finns rutiner eller system för att hantera risker så är det inte samtliga risker inom området som ska bedömas. Det är i stället rutinen eller systemet som ska fungera, exempelvis hanteras arbetsmiljörisker inom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Risken att någon skadar sig är ingen internkontrollrisk. Däremot kan det systematiska arbetsmiljösystemet vara föremål för riskbedömning.

Ytterligare en avgränsning är att endast risker som nämnden eller förvaltningen bedöms ha egen rådighet över har inkluderats. Av denna anledning har de risker som nämndens dataskyddsombud lyft kring kommungemensamma interna tjänster och regleringen av personuppgiftsansvaret för dessa inte inkluderats i den samlade riskbilden. Förvaltningen följer dock det arbete som sker i dessa frågor kopplat till stadens nya styrmodell för gemensamma tjänster som införs den 1 januari 2023.

I detta ärende återfinns riskbild samt internkontrollplan.

Uppföljning av den av nämnden beslutade interna kontrollplanen sker i ett separat ärende till nämnden i juni och en summering sker även i årsrapporten.

3 Samlad riskbild med åtgärder

Riskens totala värde visas enligt följande risknivåer och färger:

3.1 Riskområde: De vi är till för

3.1.1 Risk: De insatser förvaltningen erbjuder leder inte till en förflyttning i riktning till arbete eller vidare studier.

Riskenivå

 9. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

De insatser förvaltningen erbjuder leder inte till en förflyttning till arbete eller vidare studier. Här finns också en komplexitet i att förvaltningen framöver kommer att arbeta med grupper vilka har mer komplexa behov.

Arbetsförmedlingens reformeringsarbete har påverkan på former och förutsättningar för samverkan mellan myndigheten och staden.

Arbetsförmedlingens prioriteringar kan även komma att påverka de insatser som myndigheten erbjuder och vilka målgrupper som prioriteras för olika insatser i framtiden.

Det finns en etablerad samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Göteborgs stad där centrala överenskommelser har upprättats mellan parterna sedan 2016. Den senaste överenskommelsen är från februari 2023 och klargör vad parterna vill åstadkomma med sin samverkan. Huvudsyftet är att gemensamt förflytta de identifierade

individer som bedöms behöva båda parter stöd för att närma sig arbete eller studier. Särskilt i fokus har varit ungdomsarbetslöshet, fortsatt samverkan kring etableringen för nyanlända och den pågående förändringen av det statliga arbetsmarknadsuppdraget med nya aktörer inom området arbetsmarknadstjänster.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen lyckas inte fullt ut genomföra en omställning av utbud och metoder för att passa arbetsmarknadens och/eller målgruppers behov.

Konsekvenser kan bli att individer hamnar i fortsatt försörjningsstöd.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningens insatser är en del i en kedja som även omfattar individen och dess agerande och förutsättningar.

Uppföljning av förvaltningens insatser sker idag via en kontinuerlig erfarenhets-

och läroprocess men också exempelvis genom enkäter, utvärderingar/studier och statistik mm. Detta i syfte att utvärdera om insatser leder till arbete eller vidare studier.

Vidare är målgrupp och dess utveckling identifierade som ett prioriterat område i förvaltningens arbete med omvärldsanalys och nulägesanalys.

Existerande kontroller samt den överenskommelse som arbetas fram ihop med Arbetsförmedlingen och som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.1.2 Risk: Risk för att leverantörer går i konkurs.

Riskenivå

 8. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk för att leverantörer går i konkurs.

Konsekvensbeskrivning

Om en leverantör går i konkurs riskerar deltagare att gå miste om avsedd insats och alternativ måste i så fall ordnas.

Existerande kontrollaktiviteter

I avtalen anges att leverantörerna ska ha sådan ekonomisk stabilitet och finansiell ställning att ramavtalet kan genomföras utan risk för störningar på grund av ekonomiska problem.

Av den anledningen inhämtar och bedömer förvaltningen regelbundet leverantörernas kreditvärdighet med hjälp av affärs- och kreditupplysningsföretaget Creditsafe. Leverantören ska, för att kravet ska anses vara uppfyllt, inneha en riskklass/rating motsvarande minst "kreditvärdig".

Den information som erhålls via Creditsafe omfattar även, bland annat, kontroll av om leverantören betalar skatter och sociala avgifter, om de byter ut någon styrelsemedlem, om det ansöks om betalningsföreläggande eller om det inleds någon form av tvisteförfarande.

I det fall förvaltningen har sett att exempelvis ratingen har ändrats frekvent har förvaltningen kallat leverantören till möte där leverantören har fått förklara vad som ligger till grund för det. Bevakningen inom Creditsafe ger således betydligt mer information än bara vilken kreditvärdighet en leverantör har.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.1.3 Risk: Förvaltningen brister i att följa och analysera externa frågor som påverkar Arbvux såsom ändrad lagstiftning, statliga utredningar, demografi, konjunktur mm.

Riskenivå

 9. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Förändringar kan påverka såväl förvaltningens prioriteringar, verksamhet och ekonomi. Som exempel påverkar en ökad grad av rättighetslagstiftning det ekonomiska handlingsutrymmet. Även förändringar i regelverk, arbetsformer mm hos parter som förvaltningen har samverkan med såsom Arbetsförmedlingen påverkar förvaltningens uppdrag.

Vidare kan förslag i statliga utredningar som realiserar påverkar förvaltningen.

Konsekvensbeskrivning

Förändringar kan påverka verksamhet och ekonomi, exempelvis en ökad grad av rättighetslagstiftning påverkar det ekonomiska handlingsutrymmet.

Existerande kontrollaktiviteter

Dessa frågor är identifierade som prioriterade områden i förvaltningens arbete med omvärldsanalys och nulägesanalys.

Vidare ingår en kontinuerlig bevakning i förvaltningen avseende statliga utredningar, remisser mm.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.1.4 Risk: Bristande ramavtalsuppföljning

Riskenivå

 8. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Upphandlingsreglerna samt gällande ramavtal kräver att samtliga leverantörer ska behandlas lika. Det innebär att även uppföljning måste ske på lika villkor för alla leverantörer inom ett och samma ramavtal.

Ramavtalsuppföljning är aktiviteter som syftar till att säkerställa att leverantören uppfyller de krav som ställs upphandlingsdokument och att de levererar i enlighet

med det.

Konsekvensbeskrivning

Risker vid bristande ramavtalsuppföljning är:

- Fel leverantör till delas kontrakt/avtal/ramavtal.
- Leveranser sker inte enligt ramavtal och avrop.
- Kostnader kan öka om förvaltningen inte följer upp och säkerställer att avrop efterlevs av leverantörerna. Vidare kan bristande ramavtalsuppföljning leda till att leverantörer mer eller mindre aktivt väljer att "slarva" med kravuppfyllnad, vilket i sin tur riskerar att påverka de elever och deltagare samt den utbildning eller insats som de befinner sig i hos den leverantör som inte efterlever ställda krav.
- Tredje part (elever och deltagare) drabbas om villkor inte följs.
- Bristande ramavtalsuppföljning kan även generera felaktigt erfarenhetsunderlag till analysen av pågående ramavtal, eftersom analysen vid bristande ramavtalsuppföljning inte grundas på ett verklighetsförankrat underlag.
- Riskerar skadestånd på grund av bristande ramavtalsefterlevnad i det fall som det kan visas att annan leverantör lider skada till följd av den bristande ramavtalsuppföljningen.
- Upphandlingsskadeavgift på grund av otillåten direktupphandling i det fall som prövning visar att bristande ramavtalsuppföljning har lett till att ramavtalen anses ha ändrats i strid med upphandlingsreglerna och därmed borde ha annonserats.
- Skattemedel används på ett vis som är otillbörligt och som inte är förenligt med god ekonomisk hushållning

Existerande kontrollaktiviteter

Under 2023 har förvaltningen påbörjat utvecklingen av ett nytt arbetssätt för uppföljning av upphandlade ramavtal som ett led i den förvaltningsövergripande stödprocessen upphandling och inköp, eller mer specifikt delprocessen upphandling. Förvaltningen arbetar också dagligen med modellen för återrapportering efter granskning och uppföljning av utbildning och insatser som avropas från gällande ramavtal för kommunal vuxenutbildning och skräddarsydd kompetensutveckling. Löpande granskning sker av fakturor, kortköp, inköp mot rekvisition mm för att kontrollera att inköp sker enligt gällande regelverk och lagstiftning.

Syftet är att säkerställa att förvaltningen på ett effektivt sätt genomför upphandling i enlighet med lag och förordning, nämndens reglemente och övriga styrdokument inom Göteborgs stad. Kompetensutvecklingsinsatser gällande ramavtalstrohet och liknande för personal har genomförts och fler tillfällen planeras framöver.

Arbetet med det fortsätter under 2024. Detta i takt med pågående organisationsöversyn samt med det arbete som pågår inom ramen att utveckla processen för avtal, avrop och överenskommelser.

Sommaren 2023 har förvaltningens ledningsgrupp, inom ramen för arbetet med utvecklingen av anskaffningsprocessen (avrop, avtal och överenskommelser), beslutat om att anta en arbetsordning för anskaffningsprocessen.

Under hösten och vintern 2023/2024 pågår arbete med att implementera arbetsordningen för anskaffningsprocessen.

Parallellt med det sker framtagande av styrande respektive stödjande dokument som saknas inom anskaffningsprocessen. När dessa dokument är framtagna, och i förekommande fall beslutade, kommer de att publiceras under styrande dokument

på Arbvux internt.

I början av år 2024 ska ledningsstaben inför berörda verksamheter inom förvaltningen hålla ett antal informationstillfällen angående anskaffningsprocessen samt anvisningen för upphandlingsprocessen. Syftet med dessa informationstillfällen är att delge berörda verksamheter relevant information vid samlade tillfällen samt kompetensutveckla berörda medarbetare och chefer inom förvaltningen gällande upphandling och anskaffning.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

3.1.5 Risk: Risk att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte anmäls av elever

Riskenivå

 8. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk för att elever och studerande utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, vilket inte anmäls enligt de rutiner som finns framtagna.

Konsekvensbeskrivning

Om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling sker i verksamheten riskerar det att leda till bristande trygghet och studiero, försämrad arbetsmiljö, minskad närvaro och lägre kunskapsresultat. Även minskat genomflöde i utbildningen kan komma att bli en konsekvens.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningen har under hösten 2021 tagit fram en rutin för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. I den ingår att det finns en stående punkt på nämndens dagordning om detta.

Existerande rutiner som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.1.6 Risk: Risk att ramavtal inte är klara i rätt tid.

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

I det fall som nya ramavtal inte färdigställs och ingås före de gamla ramavtalen löper ut riskerar förvaltningen att stå utan ramavtal.

Ramavtalslöshet innebär vidare att de köp som görs utan upphandling kan komma att klassas som otillåten direktupphandling om köpet anses stå i strid med lagen om offentlig upphandling.

Konsekvensbeskrivning

Avvikelse från ramavtal och upphandlingslagstiftning kan leda till såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska konsekvenser. I det fall som förvaltningen brister i upprätthållandet av gällande upphandlingslagstiftning riskerar förvaltningen att relevanta krav på tjänsten inte uppställs. Det kan exempelvis leda till att elever och deltagare inte ges ändamålsenlig utbildning/insatser samt att konkurrensen på marknaden påverkas negativt.

Upphandlingsskadeavgift kan aktualiseras om utredning och avkunnad och lagakraftvunnen dom visar att förvaltningen har ingått avtal i strid med lagen om offentlig upphandling.

Existerande kontrollaktiviteter

I det dagliga arbetet förvaltningen med att informera medarbetare och chefer om hur anskaffning av varor och tjänster genom upphandling ska ske.

Under året har förvaltningen påbörjat en översyn och utveckling av den förvaltningsövergripande stödprocessen upphandling och inköp avseende anskaffning av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder (upphandlingsprocessen). Processens syfte är att säkerställa att förvaltningen på ett effektivt sätt genomför upphandling av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder i enlighet med lag och förordning, nämndens reglemente och övriga styrdokument inom Göteborgs stad.

Vid anskaffning genom upphandling ska därför även anvisningen för upphandlingsprocessen tillämpas.

Förvaltningen har under 2023 gjort en översyn av denna samt utvecklat detta styrande dokument.

I syfte att öka förståelsen för upphandling samt öka effektiviteten vid upphandlingsarbete ska ett antal informationstillfällen hållas angående upphandlingsprocessen samt anskaffningsprocessen, se ytterligare information nedan.

Arbetet kommer att fortsätta under 2024. Detta i takt med pågående organisationsöversyn samt uppdraget gällande processen för avtal, avrop och överenskommelser.

Vid sommaren 2023 har förvaltningens ledningsgrupp inom ramen för arbetet med utvecklingen av anskaffningsprocessen (avrop, avtal och överenskommelser) beslutat om att anta en arbetsordning för anskaffningsprocessen. Under hösten och vintern 2023/2024 pågår arbete med att implementera arbetsordningen för anskaffningsprocessen.

Parallellt med det sker framtagande av styrande respektive stödjande dokument som saknas inom anskaffningsprocessen. När dessa dokument är framtagna, och i

förekommande fall beslutade, kommer de att publiceras under styrande dokument på Arbvux internt.

I början av år 2024 kommer det för berörda verksamheter hållas ett antal informationstillfällen angående anskaffningsprocessen samt anvisningen för upphandlingsprocessen. Syftet med dessa informationstillfällen är att delge berörda verksamheter relevant information vid samlade tillfällen samt kompetensutveckla berörda medarbetare och chefer inom förvaltningen gällande upphandling och anskaffning.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

3.2 Riskområde: Medarbetare

3.2.1 Risk: Risk för förtroendeskadligt beteende eller oegentligheter

Riskenivå

 8. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk för jäv samt otillbörlig påverkan såsom att någon medarbetare tar emot mutor, gör inköp för eget bruk eller har förtroendeskadliga bisysslor. Dessa frågor är av särskild vikt i relationen med leverantörerna.

Konsekvensbeskrivning

Detta kan utsätta förvaltningen för såväl ekonomiska konsekvenser som att förvaltningen kan komma att anses brista i förvaltningslagens krav på saklighet och opartiskhet. Detta kan även leda till minskat förtroende för förvaltningen.

Existerande kontrollaktiviteter

Information ges alltid i samband med nyanställning och i utvecklingssamtal.

Vidare sker olika slags kontroller löpande inom ramen för förvaltningens ekonomi- och inköpsprocess samt HR-process.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.2.2 Risk: Registrering i Personec

Risknivå

 4. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk för felaktig utbetald lön inklusive felaktig registrering i Personec

Konsekvensbeskrivning

Detta kan utsätta förvaltningen för såväl ekonomiska konsekvenser som sämre anseende.

Existerande kontrollaktiviteter

Information ges i samband med nyanställning och i utvecklingssamtal. Till det kommer att särskild information ges till chefer med personalansvar exempelvis i samband med lönekörningar. Detta i syfte att säkerställa att korrekt data finns och att korrekt inrapportering skett.

Kontroller görs löpande inom ramen för förvaltningens HR-processer.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.2.3 Risk: Risk för bristande kompetensförsörjning

Risknivå

 6. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Förvaltningen riskerar att inte kunna bemanna organisationen med rätt kompetens utifrån uppdragen.

Konsekvensbeskrivning

Sämre kvalitet i verksamheten utifrån låg kontinuitet och bemanning. I förlängningen kan även konsekvensen bli en lägre måluppfyllelse utifrån förvaltningens samlade uppdrag.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningen är en liten förvaltning sett till antalet medarbetare men med ett brett uppdrag. För vissa av de större yrkesgrupperna har rekryteringsunderlaget varit gott, men förvaltningen har också många specialisttjänster och har under de senaste åren sett att flera av dessa varit svårrekryterade, både inom kärnverksamheter och stödfunktioner. Annonser har behövt annonseras flera gånger och antalet sökanden

till dessa har generellt sett varit lågt. För att säkerställa kompetensförsörjningen behövs ett arbete i flera delar. Detta omfattar exempelvis mentorskap och förstärkt introduktion men också att arbeta med att stärka och utveckla redan anställda medarbetares kompetens och karriärmöjligheter.

Studie- och yrkesvägledare är en av förvaltningens största yrkesgrupper. Rekryteringsbehovet har varit stort över tid och efterfrågan av kompetensen ökar i samband med våra arbetsmarknadsåtgärder. Bedömningen är att det kommer att vara fortsatt behov av rekryteringar då detta är ett bristyrke generellt i landet.

Ett arbete med att mer systematiskt arbeta med långsiktig kompetensförsörjning till förvaltningen har påbörjats och kommer att utvecklas framöver, bland annat genom olika sätt för marknadsföring.

En kompetensförsörjningsplan togs fram under 2023.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

3.2.4 Risk: Risk för hot och våld mm gentemot medarbetare och besökare

Riskenivå

 8. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk för hot mot verksamheten (bombhot, hot om väpnat våld samt pågående dödligt våld) samt brand.

Konsekvensbeskrivning

I händelse av riskernas inträffande kan det få konsekvenser i form av dödsfall, fysiska och psykiska skador samt förluster av stora ekonomiska värden.

Hot- och våldssituationer kan leda till en känsla av otrygghet och bristande psykosocial arbetsmiljö. Risk för fysiska och psykiska skador, ohälsa samt ökad kort- och långtidsfrånvaro.

Existerande kontrollaktiviteter

Inom förvaltningen bedrivs personsäkerhetsarbetet inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Respektive chef ansvarar för undersökningar, riskbedömningar, åtgärder och uppföljning av risker i arbetsmiljön.

För att stötta i denna fråga har förvaltningen färdigställt en rutin för hantering av hot- och våldssituationer samt otillåten påverkan.

Till detta sker parallella aktiviteter såsom en utbildningsinsats kring rutinen för chefer samt att dialog på APT inom förvaltningen i dessa frågor kommer att ske under hösten. Medarbetare som möter göteborgare har under senhösten haft möjlighet att delta i en utbildning för lågaffektivt bemötande.

En översyn av rutiner för och hantering av personlarm och utbildning i hjärt-/lungräddning har skett.

Åtgärderna bedöms vid detta tillfälle vara tillräckliga.

3.3 Riskområde: Ledning/styrning/ekonomi

3.3.1 Risk: Driftsstopp eller störningar i vitala verksamhetssystem

Riskenivå

 4. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Driftsstopp eller störningar i vitala verksamhetssystem. Vissa system är också till del personberoende.

Verksamhetssystem utvecklas inte i takt med organisationens verksamhet.

Konsekvensbeskrivning

Myndighetsuppgiften kan inte genomföras ex i form av antagning, betygssättning mm.

Existerande kontrollaktiviteter

Risken accepteras då åtgärder i verksamhetssystem genomförts, bl.a. efter stadsrevisionens granskning av verksamhetssystemet Alvis 2015.

Likaså har förvaltningen implementerat en systemförvaltningsmodell som ska säkerställa drift och utveckling av befintliga system i förvaltningen.

Under 2021 påbörjades förberedelser för upphandling av verksamhetssystem (nuvarande Alvis) då innevarande avtal gick ut i slutet av oktober 2023.

Åtgärderna bedöms vid detta tillfälle vara tillräckliga och ett nytt system inom vuxenutbildningen införs under 2024.

3.3.2 Risk: Bristande informationssäkerhetsarbete och informationsklassning

Riskenivå

 8. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk för brister i informationssäkerhet och personuppgiftshantering i it-system och appar.

All information som hanteras inom Göteborgs Stad ska klassas enligt en given klassningsmodell. Klassningen avgör sedan hur och på vilket sätt informationen får och ska hanteras samt vilka organisatoriska och tekniska säkerhetsåtgärder som behövs. Kommunfullmäktige beslutade i maj 2023 om uppdaterad version av Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet, vilken inkluderade en uppdaterad klassificeringsmodell för den information som hanteras i stadens verksamheter.

Konsekvensbeskrivning

Att förvaltningen inte följer stadens riktlinjer för informationssäkerhet och/eller krav enligt dataskyddsförordningen. Om personuppgifter hanteras olämpligt eller röjs kan det ge konsekvenser för den enskilda, och skada förtroendet för verksamheten. Risk för eventuella sanktionsförelägganden från integritetsskyddsmyndigheten.

Bristande informationssäkerhet kan innebära att information läcker ut, förvanskas eller förstörs och att informationen inte är tillgänglig när den behövs.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningen arbetar med att säkerställa att alla system blir säkerhetsklassade och utbildning har genomförts för berörda. I februari 2024 kommer förvaltningen starta upp ett informationssäkerhetsråd och under året kommer ansvaret för och samordningen av informationssäkerhetsfrågorna att förtydligas.

Åtgärderna bedöms vid detta tillfälle vara tillräckliga.

3.3.3 Risk: Brister i informations- och dokumenthantering

Riskenivå

 8. Mellan

Hantera

Riskbeskrivning

Risk att allmänna handlingar inte hanteras och förvaras i enlighet med

lagstiftningens krav och förvaltningens dokumenthanteringsplan.

Konsekvensbeskrivning

Kan leda till att invånares grundlagsskyddade rätt att ta del av allmänna handlingar försvåras, vilket minskar förvaltningens transparens och kan leda till risk för förtroendeskada.

Ur det interna perspektivet kan bristande ordning och reda på information och handlingar leda till mindre effektiva arbetsformer där förvaltningen förlorar information eller har svårare att finna denna vid behov.

Existerande kontrollaktiviteter

En utbildningsinsats om förvaltningens dokumenthanteringsplan har genomförts inom samtliga avdelningar och den slutfördes i februari 2023.

Information om regelverket kring allmänna handlingar och förvaltningens dokumenthanteringsplan ges även som del av obligatorisk introduktion för nyanställda.

Ny arkivarie har anställts från och med maj 2023. Förvaltningens dokumenthanteringsplan uppdaterades senast i december 2023 för att inkludera nya beslut om bevarande och gallring från arkivnämnden.

Arbetet med att skapa en fungerande arkivorganisation med kontaktpersoner (arkivredogörare) i verksamheterna är ytterligare en del i att implementera och göra dokumenthanteringsplanen känd i hela förvaltningen.

Detta arbete kommer anpassas tidsmässigt utifrån förvaltningens organisationsutveckling Arbvox 2.0 under 2024.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

3.3.4 Risk: Risk för brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Risknivå

 6. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Risk att förvaltningens systematiska kvalitetsarbete inte på ett effektivt sätt kopplar samman det nationella uppdraget med det kommunala uppdraget och fångar upp verksamhetens behov och utmaningar.

Konsekvensbeskrivning

Konsekvenser kan bli att planering för utveckling saknar koppling till de utvecklingsbehov som föreligger i verksamheten. Det kan hämma verksamhetens kvalitetsutveckling och medföra att elever inte får utbildning av god kvalitet som de har rätt till. Risken kan också medföra en bristande styrmiljö för nämnden

Existerande kontrollaktiviteter

Nämndens systematik för planering och uppföljning inklusive framtagande av en årlig kvalitetsrapport.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.4 Riskområde: Processer

3.4.1 Risk: Risker vid anskaffning av vuxenutbildning

Riskenivå

 9. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Anskaffning av vuxenutbildning kan ske genom att en kommun erbjuder i egen regi, upphandlar den enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller inför ett auktorisationssystem. Vuxenutbildning kan inte anskaffas via lagen om valfrihetssystem (LOV).

Ett auktorisationssystem påminner till del om ett valfrihetssystem inom LOV. Genom olika rättsfall i EU-domstolen har möjligheten öppnats för kommuner att införa ett auktorisationssystem inom vuxenutbildning utan att använda sig av LOU eller LOV. Vuxenutbildning i egen regi kan förutom att vara den allenarådande anskaffningsformen för vuxenutbildning även finnas i system med LOU och ingå i ett auktorisationssystem. Att anskaffa vuxenutbildning genom LOU är en vanlig anskaffningsmetod i Sverige.

Kravställning sker i upphandlingsdokumenten och lägger förutsättningarna för hela upphandlingsprocessen.

Stor precision och noggrannhet krävs för att säkerställa att blivande ramavtal möjliggör det som förvaltningen har behov av samt för att säkerställa efterlevnad av LOU. Möjligheten att ansöka om överprövning är leverantörens rätt i det fall som denne anser att förvaltningen i sin upphandling har brustit i något hänseende. Till följd av risken för överprövning är förvaltningen skyldig att väga in tidsåtgång för överprövning i sin tidsplan för varje upphandling.

Konsekvensbeskrivning

Risk för överprövning.

Existerande kontrollaktiviteter

För att belysa för- och nackdelar med olika modeller för anskaffning av vuxenutbildning: egen regi, auktorisation och med LOU tog förvaltningen under 2020 fram ett kunskapsunderlag som belyste detta inklusive de risker som finns

med alternativen.

Anskaffning och dess konsekvenser har även belysts ur ett delregionalt vuxenutbildningsperspektiv med anledning av den samverkan som sker inom kommunalförbundet Göteborgsregionen.

Eventuella justeringar i ett upphandlingsförfarande av vuxenutbildning för att säkerställa dess hållbarhet vid eventuella processer har också belysts i kunskapsunderlaget.

Vidare angavs i förvaltningens verksamhetsplan 2021 att en processkartläggning av upphandlingsprocessen ska genomföras för att tydliggöra moment, aktiviteter och deltagande. Detta så att roller, mandat, aktiviteter och risker synliggörs. Denna processkartläggning har skett, vilket har resulterat i en förvaltningsövergripande anvisning för upphandling inom förvaltningen, vilken har beslutats av förvaltningsledningen 28 juni 2021.

Löpande information ges till nämnden i dessa frågor.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.5 Riskområde: Nya risker 2024

3.5.1 Risk: Vidgat uppdrag inom civilt försvar

Riskenivå

 12. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Den kommunala verksamheten hade under efterkrigstiden en viktig roll i det civila försvaret. Medarbetare var krigsplacerade och med en omfattande planläggning styrdes resurser till lagreglerad verksamhet som bland annat skola och socialtjänst. Planer beskrev hur samhällsviktig verksamhet som dricksvattenförsörjning, avlopp, avfallshantering med mera skulle säkerställas under höjd beredskap och kommunala fordon, lokaler och andra resurser var kartlagda.

Det civila försvarets omställning sedan 1990-talet till en fredstida krisberedskap innebar att planeringen upphörde. De planer som tidigare använts har blivit inaktuella på grund av en förändrad samhällsstruktur, med avreglering av tidigare monopol och ökade inslag av marknadsmässig reglering. Även stadens organisation och verksamhetens förändring har bidragit till att tidigare planer inte längre är användbara. Medarbetare i staden är inte längre krigsplacerade.

I samband med regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Detta sker efter ett par decennier av avspänning. Det

innebär att arbetet med att bygga upp det civila försvaret pågår i hela Sverige. Detta i enlighet med regeringens försvarspolitiska inriktning.

Arbetet med civilt försvar inom Göteborgs Stad syftar till att bygga ett uthålligare Göteborg som ska kunna hantera situationer med krigsfara och krig.

Även förvaltningen har ett antal viktiga roller i detta sammanhang som behöver omhändertas.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen har påbörjat ett arbete inom detta område, vilket är viktigt att prioritera då förvaltningens åtagande annars inte kan fullgöras.

Existerande kontrollaktiviteter

Framtagande av egna styrande dokument inom området pågår samt övningsverksamhet.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

3.5.2 Risk: Risk att ekonomiskt budgetansvar och ansvar för arbete med insatser inte samstämmer

Riskenivå

 16. Hög

Hantera

Riskbeskrivning

Budgetansvariga är inte alltid faktisk beställare/ansvarig för olika insatser (åtaganden), men får hantera kostnadsansvaret. Därför är en god intern kommunikation och kontroll av sådana insatser/åtaganden av vikt för att säkerställa en rättvisande uppföljning.

Konsekvensbeskrivning

Vid bristande kommunikation försvåras framtagande av rättvisande ekonomisk information.

Existerande kontrollaktiviteter

Ett arbete pågår med att på ett bättre sätt säkra uppföljning av sådana åtaganden.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

3.5.3 Risk: Rättssäkra och förståeliga beslut

Riskenivå

 6. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Det finns en risk för bristande/svårtydd dokumentation och/eller härledning så att den enskilde inte förstår vissa av förvaltningens myndighetsbeslut.

Konsekvensbeskrivning

I vissa fall går dessa ärenden till Skolväsendets överklagandenämnd (SÖN). Ofta får förvaltningen rätt, men det leder till merarbete för förvaltningen och även till osäkerhet hos den sökande om vad beslutet gällt/omfattat.

Existerande kontrollaktiviteter

Ett arbete pågår med att omhänderta dessa frågor inom förvaltningen.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.5.4 Risk: Införande av ett nytt verksamhetssystem.

Riskenivå

 6. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

I september kommer förvaltningen att byta verksamhetssystem från Alvis till Edlevo. Detta medför behov av nya arbetssätt och rutiner i det nya systemet. Vidare behöver förvaltningens leverantörer få kunskap i det nya systemet.

Arbetet med införandet pågår och i det ingår att identifiera hur arbetssätten kommer att förändras med ett nytt systemstöd.

Under de första veckorna i januari har det genomförts inledande visningar av vissa funktioner av Edlevo för en mindre gruppering av medarbetare. Syftet med dessa visningar har varit att få en första inblick i det framtida arbetssättet och en förståelse för det nya systemet. Projektet arbetar nu för att genomföra en första migrering av information från Alvis till Edlevo. Detta arbete genomförs för att få tillgång till en egen testuppsättning av Edlevo för att identifiera vad det nya systemet innebär i förändring av arbetssätt.

Konsekvensbeskrivning

Vid problem kan konsekvenser vara att information som ska

vara tillgänglig går förlorad eller är felaktig. Detta kan få konsekvenser för verksamhetskritiska processer.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningen har tillsatt en styrgrupp och en projektgrupp för implementeringen för att säkerställa att bytet fortlöper som planerat.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.5.5 Risk: Bristande förståelse för komplexiteten i förvaltningens uppdrag

Risknivå

 6. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Förvaltningen har ett komplext uppdrag med många kontaktytor och intressenter (deltagare, näringsliv, civilsamhälle, leverantörer, offentliga aktörer inom stat och kommun). Flertalet frågor innehåller såväl verksamhetsmässiga som juridiska och ekonomiska frågeställningar med olika dimensioner.

Det kan förekomma intressekonflikter mellan å ena sidan flexibla och snabba beslut och å andra sidan beslut enligt gällande regelverk.

Detta förhållande ställer stora krav på chefer och olika professioner i såväl samförståelse som insikt i frågors olika dimensioner och hur de påverkar såväl förvaltningen internt som de kontaktytor förvaltningen verkar på, vilket i sig är en risk.

Konsekvensbeskrivning

Konsekvenser kan vara såväl uteblivna ställningstaganden som beslut, men även beslut i konflikt med gällande regelverk. Dessa regelverk kan vara mer eller mindre tydliga.

Existerande kontrollaktiviteter

Inom ramen för förvaltningens förändrings- och utvecklingsarbete finns ett moment som handlar om att tydliggöra förvaltningens uppdrag och hur det ska tydliggöras och omhändertas i organisationen.

I det ingår också att se över arbetsformer och arbetssätt.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.5.6 Risk: Förvaltningens förändrings- och utvecklingsarbete tar tid i anspråk

Riskenivå

 6. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Utifrån resultat, slutsatser och rekommendationer som presenterades i den organisationsöversyn och kulturmätning som genomfördes under 2023 har förvaltningen påbörjat ett stort förändrings- och utvecklingsarbete.

Syftet är att säkerställa en förmåga att leverera på förvaltningens uppdrag och arbetet omfattar delar som relaterar till arbetssätt, samverkan, förmåga att arbeta tvärfunktionellt samt en förändrad organisation.

Konsekvensbeskrivning

Allt förändrings- och utvecklingsarbete tar tid i anspråk, men innebär också risker i form av produktionsbortfall, försenade och/eller försämrade leveranser då mycket fokus riktas på förändringarna och dess konsekvenser i stället för på grunduppdraget och produktionen.

Existerande kontrollaktiviteter

Arbetet leds av en intern projektledare med stöd av upphandlad konsult.

En projektplan för arbetet med att utveckla organisationen är framtagen och arbetet fortskrider i enlighet med planen. Flera aktiviteter har startats och chefer och flera medarbetare är involverade i utvecklingsarbetet som följs i den särskilda samverkansgrupp som utsetts.

Existerande kontroller som beskrivs ovan bedöms som tillräckliga för att hantera risken.

3.5.7 Risk: Risk för bristande kunskap vid förvaltningen om styrande dokument

Riskenivå

 8. Mellan

Acceptera

Riskbeskrivning

Inom staden och förvaltningen finns ett stort antal styrande dokument. Ett antal av dem har en stark koppling till förvaltningen. Det kan bl.a. handla om hur förvaltningen ska vara pådrivande i frågor. De kan också handla om rutiner och manualer som är av vikt i olika processer och arbetsmoment.

Men det finns en risk att funktioner som berörs vid förvaltningen har liten eller bristande kunskap om dessa styrande dokument. Detta på grund av att dessa dokument är publicerade på olika lagringsytor.

Konsekvensbeskrivning

Bristande kännedom om styrande dokument kan medföra att funktioner som berörs vid förvaltningen inte är, på avsett sätt, pådrivande i frågor eller känner till hur frågor ska hanteras. Detta kan i vissa fall även drabba enskilda individer.

Existerande kontrollaktiviteter

Utbildningsinsatser kring styrande dokument sker regelbundet vid introduktionen av nya chefer.

Det är viktigt att styrande dokument såsom rutiner m.m. är lätt åtkomliga och enkelt kan hittas. Här pågår ett arbete med att föra ihop dem under styrande dokument i digitala navet.

4 Samlad riskbild - Intern kontrollplan

Riskens totala värde visas enligt följande risknivåer och färger:

4.1 Riskområde: De vi är till för

4.1.1 Risk: Bristande ramavtalsuppföljning

Riskenivå

 8. Mellan

Riskbeskrivning

Upphandlingsreglerna samt gällande ramavtal kräver att samtliga leverantörer ska behandlas lika. Det innebär att även uppföljning måste ske på lika villkor för alla leverantörer inom ett och samma ramavtal.

Ramavtalsuppföljning är aktiviteter som syftar till att säkerställa att leverantören uppfyller de krav som ställs i upphandlingsdokument och att de levererar i enlighet med det.

Konsekvensbeskrivning

Risker vid bristande ramavtalsuppföljning är:

- Fel leverantör till delas kontrakt/avtal/ramavtal.
- Leveranser sker inte enligt ramavtal och avrop.
- Kostnader kan öka om förvaltningen inte följer upp och säkerställer att avrop efterlevs av leverantörerna. Vidare kan bristande ramavtalsuppföljning leda till att leverantörer mer eller mindre aktivt väljer att "slarva" med kravuppfyllnad, vilket i sin tur riskerar att påverka de elever och deltagare samt den utbildning eller insats som de befinner sig i hos den leverantör som inte efterlever ställda krav.
- Tredje part (elever och deltagare) drabbas om villkor inte följs.
- Bristande ramavtalsuppföljning kan även generera felaktigt erfarenhetsunderlag till analysen av pågående ramavtal, eftersom analysen vid bristande ramavtalsuppföljning inte grundas på ett verklighetsförankrat underlag.
- Riskerar skadestånd på grund av bristande ramavtalsefterlevnad i det fall som det kan visas att annan leverantör lider skada till följd av den bristande ramavtalsuppföljningen.
- Upphandlingsskadeavgift på grund av otillåten direktupphandling i det fall som prövning visar att bristande ramavtalsuppföljning har lett till att ramavtalen anses ha ändrats i strid med upphandlingsreglerna och därmed borde ha annonserats.
- Skattemedel används på ett vis som är otillbörligt och som inte är förenligt med god ekonomisk hushållning

Existerande kontrollaktiviteter

Under 2023 har förvaltningen påbörjat utvecklingen av ett nytt arbetssätt för uppföljning av upphandlade ramavtal som ett led i den förvaltningsövergripande stödprocessen upphandling och inköp, eller mer specifikt delprocessen upphandling. Förvaltningen arbetar också dagligen med modellen för återrapportering efter granskning och uppföljning av utbildning och insatser som avropas från gällande ramavtal för kommunal vuxenutbildning och skräddarsydd kompetensutveckling. Löpande granskning sker av fakturor, kortköp, inköp mot rekvisition mm för att kontrollera att inköp sker enligt gällande regelverk och lagstiftning.

Syftet är att säkerställa att förvaltningen på ett effektivt sätt genomför upphandling i enlighet med lag och förordning, nämndens reglemente och övriga styrdokument inom Göteborgs stad. Kompetensutvecklingsinsatser gällande ramavtalstrohet och liknande för personal har genomförts och fler tillfällen planeras framöver.

Arbetet med det fortsätter under 2024. Detta i takt med pågående organisationsöversyn samt med det arbete som pågår inom ramen att utveckla processen för avtal, avrop och överenskommelser.

Sommaren 2023 har förvaltningens ledningsgrupp, inom ramen för arbetet med utvecklingen av anskaffningsprocessen (avrop, avtal och överenskommelser), beslutat om att anta en arbetsordning för anskaffningsprocessen.

Under hösten och vintern 2023/2024 pågår arbete med att implementera arbetsordningen för anskaffningsprocessen.

Parallellt med det sker framtagande av styrande respektive stödjande dokument som saknas inom anskaffningsprocessen. När dessa dokument är framtagna, och i förekommande fall beslutade, kommer de att publiceras under styrande dokument på Arbvux internt.

I början av år 2024 ska ledningsstaben inför berörda verksamheter inom förvaltningen hålla ett antal informationstillfällen angående anskaffningsprocessen samt anvisningen för upphandlingsprocessen. Syftet med dessa informationstillfällen är att delge berörda verksamheter relevant information vid samlade tillfällen samt kompetensutveckla berörda medarbetare och chefer inom förvaltningen gällande upphandling och anskaffning.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Pågående	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.

4.1.2 Risk: Risk att ramavtal inte är klara i rätt tid.

Riskenivå

■ 12. Hög

Riskbeskrivning

I det fall som nya ramavtal inte färdigställs och ingås före de gamla ramavtalen löper ut riskerar förvaltningen att stå utan ramavtal.

Ramavtalslöshet innebär vidare att de köp som görs utan upphandling kan komma att klassas som otillåten direktupphandling om köpet anses stå i strid med lagen om offentlig upphandling.

Konsekvensbeskrivning

Avvikelser från ramavtal och upphandlingslagstiftning kan leda till såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska konsekvenser. I det fall som förvaltningen brister i upprätthållandet av gällande upphandlingslagstiftning riskerar förvaltningen att relevanta krav på tjänsten inte uppställs. Det kan exempelvis leda till att elever och deltagare inte ges ändamålsenlig utbildning/insatser samt att konkurrensen på marknaden påverkas negativt.

Upphandlingsskadeavgift kan aktualiseras om utredning och avkunnad och lagakraftvunnen dom visar att förvaltningen har ingått avtal i strid med lagen om offentlig upphandling.

Existerande kontrollaktiviteter

I det dagliga arbetar förvaltningen med att informera medarbetare och chefer om hur anskaffning av varor och tjänster genom upphandling ska ske.

Under året har förvaltningen påbörjat en översyn och utveckling av den förvaltningsövergripande stödprocessen upphandling och inköp avseende anskaffning av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder (upphandlingsprocessen). Processens syfte är att säkerställa att förvaltningen på ett effektivt sätt genomför upphandling av kommunal vuxenutbildning och arbetsmarknadspolitiska åtgärder i enlighet med lag och förordning, nämndens reglemente och övriga styrdokument inom Göteborgs stad.

Vid anskaffning genom upphandling ska därför även anvisningen för upphandlingsprocessen tillämpas.

Förvaltningen har under 2023 gjort en översyn av denna samt utvecklat detta styrande dokument.

I syfte att öka förståelsen för upphandling samt öka effektiviteten vid upphandlingsarbete ska ett antal informationstillfällen hållas angående upphandlingsprocessen samt anskaffningsprocessen, se ytterligare information nedan.

Arbetet kommer att fortsätta under 2024. Detta i takt med pågående organisationsöversyn samt uppdraget gällande processen för avtal, avrop och överenskommelser.

Vid sommaren 2023 har förvaltningens ledningsgrupp inom ramen för arbetet med

utvecklingen av anskaffningsprocessen (avrop, avtal och överenskommelser) beslutat om att anta en arbetsordning för anskaffningsprocessen. Under hösten och vintern 2023/2024 pågår arbete med att implementera arbetsordningen för anskaffningsprocessen.

Parallellt med det sker framtagande av styrande respektive stödjande dokument som saknas inom anskaffningsprocessen. När dessa dokument är framtagna, och i förekommande fall beslutade, kommer de att publiceras under styrande dokument på Arbvux internt.

I början av år 2024 kommer det för berörda verksamheter hållas ett antal informationstillfällen angående anskaffningsprocessen samt anvisningen för upphandlingsprocessen. Syftet med dessa informationstillfällen är att delge berörda verksamheter relevant information vid samlade tillfällen samt kompetensutveckla berörda medarbetare och chefer inom förvaltningen gällande upphandling och anskaffning.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Pågående	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.

4.2 Riskområde: Medarbetare

4.2.1 Risk: Risk för bristande kompetensförsörjning

Risknivå

 6. Mellan

Riskbeskrivning

Förvaltningen riskerar att inte kunna bemanna organisationen med rätt kompetens utifrån uppdragen.

Konsekvensbeskrivning

Sämre kvalitet i verksamheten utifrån låg kontinuitet och bemanning. I förlängningen kan även konsekvensen bli en lägre måluppfyllelse utifrån förvaltningens samlade uppdrag.

Existerande kontrollaktiviteter

Förvaltningen är en liten förvaltning sett till antalet medarbetare men med ett brett uppdrag. För vissa av de större yrkesgrupperna har rekryteringsunderlaget varit gott, men förvaltningen har också många specialisttjänster och har under de senaste åren sett att flera av dessa varit svårrekryterade, både inom kärnverksamheter och

stödfunktioner. Annonser har behövt annonseras flera gånger och antalet sökanden till dessa har generellt sett varit lågt. För att säkerställa kompetensförsörjningen behövs ett arbete i flera delar. Detta omfattar exempelvis mentorskap och förstärkt introduktion men också att arbeta med att stärka och utveckla redan anställda medarbetares kompetens och karriärmöjligheter.

Studie- och yrkesvägledare är en av förvaltningens största yrkesgrupper. Rekryteringsbehovet har varit stort över tid och efterfrågan av kompetensen ökar i samband med våra arbetsmarknadsåtgärder. Bedömningen är att det kommer att vara fortsatt behov av rekryteringar då detta är ett bristyrke generellt i landet.

Ett arbete med att mer systematiskt arbeta med långsiktig kompetensförsörjning till förvaltningen har påbörjats och kommer att utvecklas framöver, bland annat genom olika sätt för marknadsföring.

En kompetensförsörjningsplan togs fram under 2023.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under 2024.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Pågående	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.

4.3 Riskområde: Ledning/styrning/ekonomi

4.3.1 Risk: Brister i informations- och dokumenthantering

Risknivå

 8. Mellan

Riskbeskrivning

Risk att allmänna handlingar inte hanteras och förvaras i enlighet med lagstiftningens krav och förvaltningens dokumenthanteringsplan.

Konsekvensbeskrivning

Kan leda till att invånares grundlagsskyddade rätt att ta del av allmänna handlingar försvåras, vilket minskar förvaltningens transparens och kan leda till risk för förtroendeskada.

Ur det interna perspektivet kan bristande ordning och reda på information och handlingar leda till mindre effektiva arbetsformer där förvaltningen förlorar information eller har svårare att finna denna vid behov.

Existerande kontrollaktiviteter

En utbildningsinsats om förvaltningens dokumenthanteringsplan har genomförts inom samtliga avdelningar och den slutfördes i februari 2023.

Information om regelverket kring allmänna handlingar och förvaltningens dokumenthanteringsplan ges även som del av obligatorisk introduktion för nyanställda.

Ny arkivarie har anställts från och med maj 2023. Förvaltningens dokumenthanteringsplan uppdaterades senast i december 2023 för att inkludera nya beslut om bevarande och gallring från arkivnämnden.

Arbetet med att skapa en fungerande arkivorganisation med kontaktpersoner (arkivredogörare) i verksamheterna är ytterligare en del i att implementera och göra dokumenthanteringsplanen känd i hela förvaltningen.

Detta arbete kommer anpassas tidsmässigt utifrån förvaltningens organisationsutveckling Arbvux 2.0 under 2024.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.

4.4 Riskområde: Nya risker 2024

4.4.1 Risk: Vidgat uppdrag inom civilt försvar

Riskenivå

 12. Hög

Riskbeskrivning

Den kommunala verksamheten hade under efterkrigstiden en viktig roll i det civila försvaret. Medarbetare var krigsplacerade och med en omfattande planläggning styrdes resurser till lagreglerad verksamhet som bland annat skola och socialtjänst. Planer beskrev hur samhällsviktig verksamhet som dricksvattenförsörjning, avlopp, avfallshantering med mera skulle säkerställas under höjd beredskap och kommunala fordon, lokaler och andra resurser var kartlagda.

Det civila försvarets omställning sedan 1990-talet till en fredstida krisberedskap innebar att planeringen upphörde. De planer som tidigare använts har blivit inaktuella på grund av en förändrad samhällsstruktur, med avreglering av tidigare monopol och ökade inslag av marknadsmässig reglering. Även stadens organisation och verksamhetens förändring har bidragit till att tidigare planer inte

längre är användbara. Medarbetare i staden är inte längre krigsplacerade.

I samband med regeringens försvarspolitiska inriktning 2016–2020 ska planeringen för civilt försvar återupptas. Detta sker efter ett par decennier av avspänning. Det innebär att arbetet med att bygga upp det civila försvaret pågår i hela Sverige. Detta i enlighet med regeringens försvarspolitiska inriktning.

Arbetet med civilt försvar inom Göteborgs Stad syftar till att bygga ett uthålligare Göteborg som ska kunna hantera situationer med krigsfara och krig.

Även förvaltningen har ett antal viktiga roller i detta sammanhang som behöver omhändertas.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen har påbörjat ett arbete inom detta område, vilket är viktigt att prioritera då förvaltningens åtagande annars inte kan fullgöras.

Existerande kontrollaktiviteter

Framtagande av egna styrande dokument inom området pågår samt övningsverksamhet.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.
 Ej påbörjad	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.

4.4.2 Risk: Risk att ekonomiskt budgetansvar och ansvar för arbete med insatser inte samstämmer

Riskenivå

 16. Hög

Riskbeskrivning

Budgetansvariga är inte alltid faktisk beställare/ansvarig för olika insatser (åtaganden), men får hantera kostnadsansvaret. Därför är en god intern kommunikation och kontroll av sådana insatser/åtaganden av vikt för att säkerställa en rättvisande uppföljning.

Konsekvensbeskrivning

Vid bristande kommunikation försvåras framtagande av rättvisande ekonomisk information.

Existerande kontrollaktiviteter

Ett arbete pågår med att på ett bättre sätt säkra uppföljning av sådana åtaganden.

En uppföljning av detta arbete kommer att ske under året.

Kontrollaktivitet - aktuell status	Beskrivning
 Ej påbörjad	En granskning av status avses göras under sensvåren och i vinter. Rapportering avses ske till nämnden i juni och i årsrapporten.